

SERV-advies over de begroting 2021

Danny Van Assche, voorzitter SERV
Erwin Eysackers, SERV-studiedienst

15 juli 2020

Voorafgaand

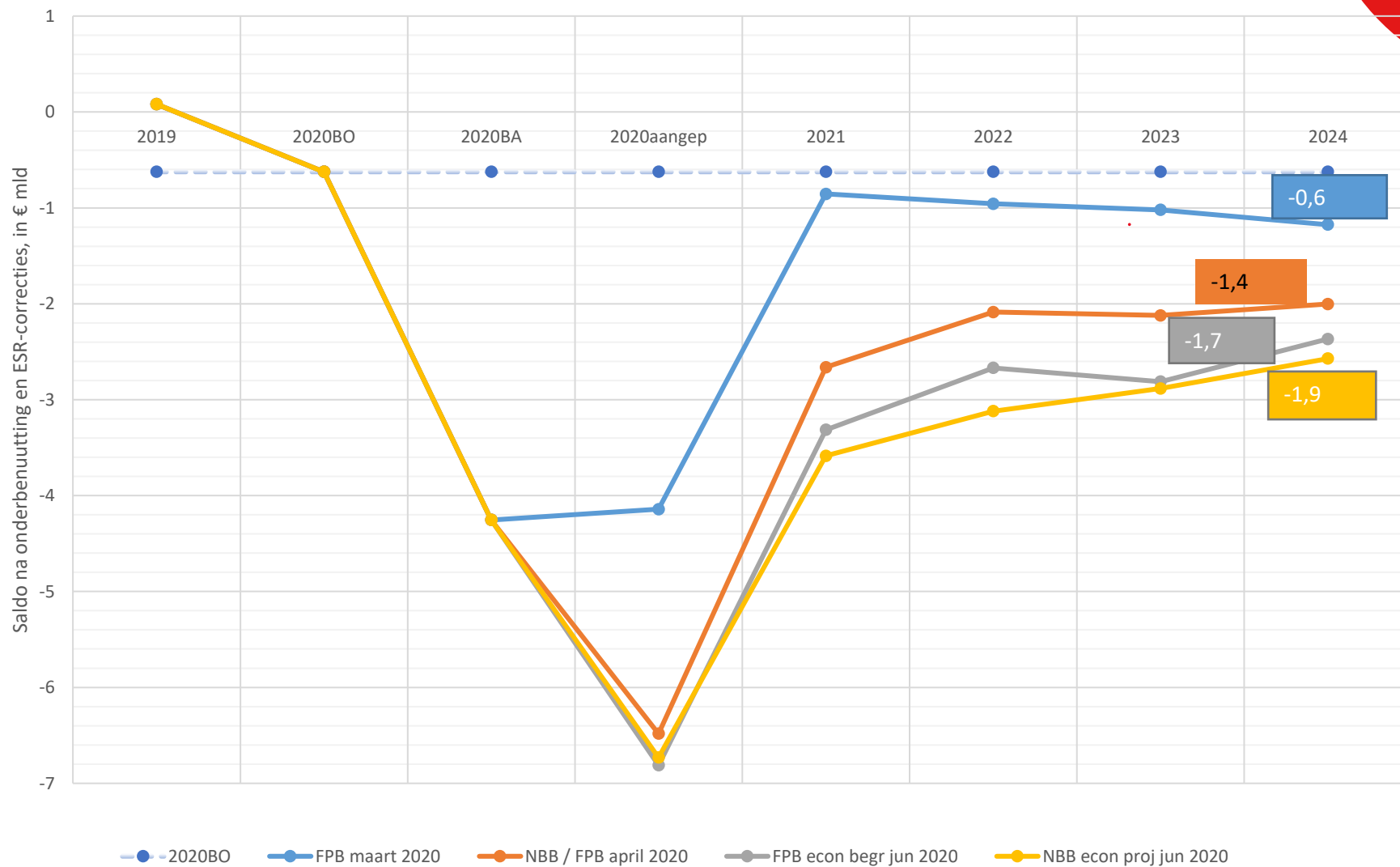
- Dit advies: wordt geactualiseerd in september 2020 indien meer gegevens beschikbaar
- Impact corona sinds maart 2020: ongezien
- Indrukwekkend arsenaal aan maatregelen sinds start crisis
- Sinds begin mei geleidelijke opheffing maatregelen...
... maar nog steeds vele beperkingen
- België (en vooral Vlaanderen) = zeer exportgerichte economie
... maar internationale vraag blijft zeer verstoord
- Vandaag consensus over herstel = geen V-traject (korte en diepe recessie gevolgd door zeer snel herstel) ...
... maar U-traject = trager herstel van minstens twee jaar
... → blijvende impact op overheidsfinanciën

1/ Begrotingsbeleid ondergaat corona-impact

- Eerste prioriteit bij crisis = bestrijden gezondheidsrisico's en zo veilig en snel mogelijk integraal heropstarten van economie en samenleving
- Snel geschakeld door Vlaamse Regering ...
 - ... sociale partners verwachten structureel vervolg binnen langetermijnperspectief van duurzame, inclusieve en digitale transformatie van economie en samenleving
- Hersteltraject : versterking groeivermogen + gezond maken Vlaamse overheidsfinanciën
- Waar gaan we naar toe bij ongewijzigd beleid?

Raming impact corona bij ongewijzigd beleid

- Parameters en dynamiek in vier recente macro-economische prognoses op Belgisch niveau gecombineerd met beschikbare gegevens over impact coronacrisis → raming Vlaamse overheidsfinanciën bij ongewijzigd beleid in komende jaren
 - Planbureau, maart 2020
 - NBB + Planbureau, april 2020
 - Planbureau, Economische begroting juni 2020
 - NBB, Economische vooruitzichten juni 2020
- Schade overheidsfinanciën: blijvend tekort van minstens € 1 mld + bij traag herstel snel naar € 2 mld (ivm 2020BO)
- Belangrijkste determinant = snelheid en volledigheid relance (niet diepte van recessie in 2020)

2/ Ontvangsten- en uitgavenzijde begroting evalueren

- Uitgangspunt sociale partners = houdbaarheid overheidsfinanciën op langere termijn
 - ➔ grondige evaluatie ontvangsten- en uitgavenzijde
- Uitgavenzijde:
 - Spending reviews
 - Overlappingsen met gevoerd beleid op andere beleidsniveaus of afstemmingsknelpunten per beleidsdomein in kaart brengen, met het oog op institutionele hervormingen die zich aandienen
 - Leren uit buitenlandse ervaringen
- Ontvangstenzijde:
 - Analyse en heroverweging van de Vlaamse fiscaliteit
 - Voorwaarden = optimale fiscale mix (groei- en welvaartsbevorderend, toekomstbestendig = inspelend op verduurzaming, vergrijzing en digitalisering, voldoende graad van herverdeling, brede grondslagen, doelmatig, administratief eenvoudig en transparant)

3/ Overheidsinvesteringen blijven cruciaal

- ... en dat onafhankelijk van relancetraject
- Strategische investeringen hoogste prioriteit...
 - ... maar significante budgettaire ruimte voor nieuw beleid bij niet-investeringen moet blijven, met prioriteit voor relancebeleid
- Goed geselecteerde en goed beheerde investeringen =
 - Kapitaalinvesteringen in infrastructuurwerken (fietsroutenetwerk, waterwegen, missing links in wegennet, infrastructuur voor openbaar vervoer, digitale netwerken, nutsvoorzieningen... inclusief onderhoud waar relevant)
 - Investeringen in zorginfrastructuur en toekomstgerichte doelstellingen, zoals digitalisering en bredere investeringsuitdagingen (klimaat- en energiedoelstellingen)
 - Snel opstarten en realiseren !

Investerings [2]

■ Europees Herstelplan:

- Welkome aanvulling van investeringsmiddelen
- Versnelling investeringen
- Versterking Europese Green Deal

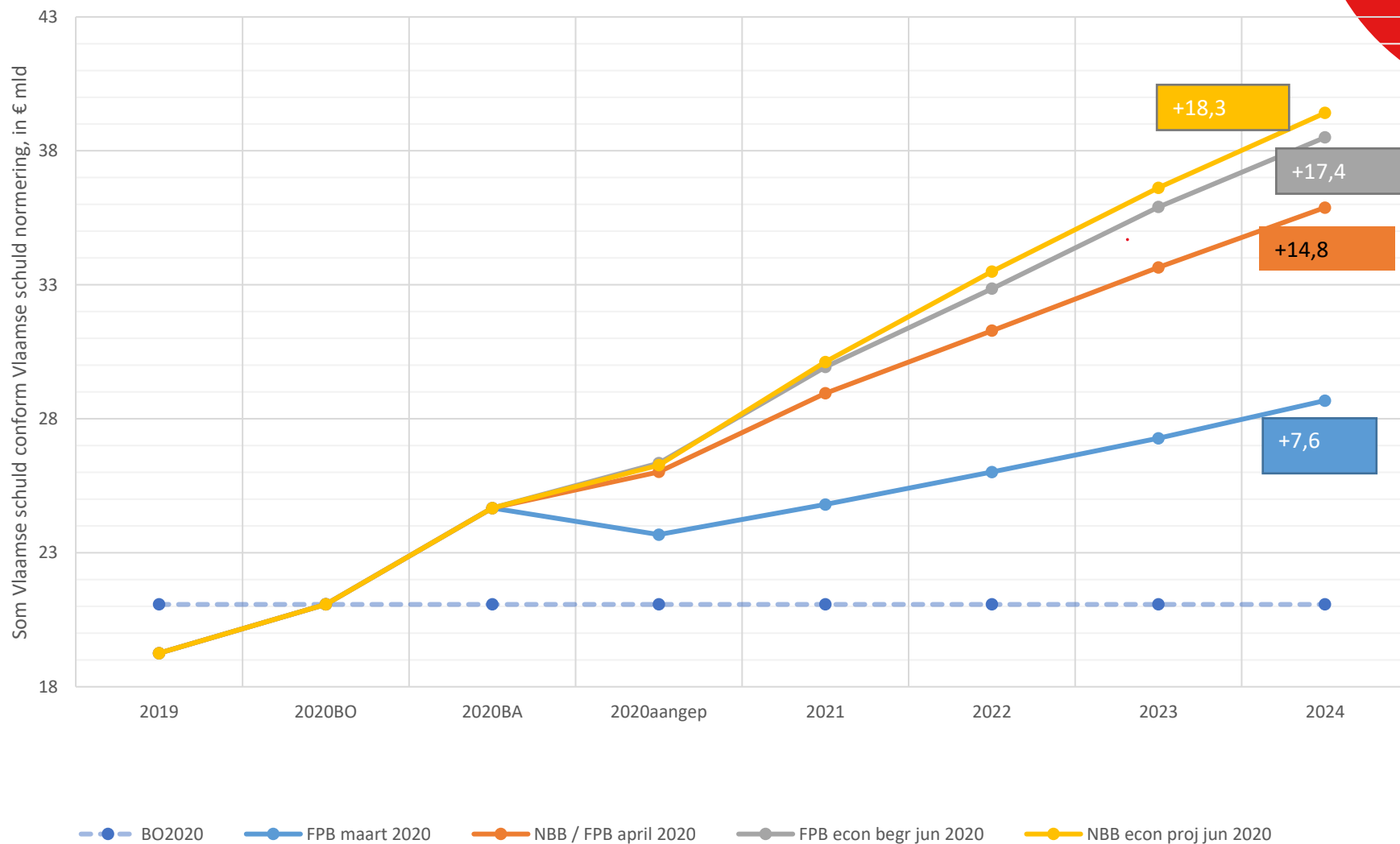
■ Prioritering + kwaliteitsbewaking en budgettaire planning noodzakelijk om investeringen met grootste maatschappelijke relevantie in komende jaren te realiseren

■ Dit vereist eveneens:

- Lange termijn investeringsagenda
- Zekerheid van uitvoering + bijsturing indien nodig
- Maximale afstemming van werken die tegelijkertijd worden uitgevoerd

4/ Europese begrotingskader

- Europese begrotingsregels lijken niet aangepast aan huidige situatie (zeker schuld criterium)
 - Sterk relancebeleid vraagt bijkomende middelen voor nieuwe overheidsinvesteringen evenals voor gerichte maatregelen om herstart economie en arbeidsmarkt te ondersteunen
 - Niet compatibel met versneld afbouwen overheidsschuld
- Tijdelijke opschorting begrotingskader voor sociale partners begrijpbaar:
 - Maar: niet gelijk welke budgettaire maatregel is vandaag mogelijk
- Evaluatie Europese begrotingsregels op korte termijn aangewezen
 - ➔ vereisten relancebeleid en begrotingsbeleid op realistische wijze op elkaar af te stemmen

5/ Schuldevolutie

- Analyse analoog aan raming begrotingssaldo in komende jaren = obv vier recente macro-economische prognoses
- Schuld groeit bij ongewijzigd beleid in meer realistische varianten aanzienlijk (tot verdubbeling tov 2020BO)
- Belangrijkste determinant schuldevolutie is (opnieuw) duur en volledigheid economisch herstel (en niet diepte recessie)

- Vlaamse schuldnormering wordt vanaf 2021 niet meer gehaald (bij ongewijzigd beleid en U-herstel)
- Beheersbaarheid schuld belangrijke bekommernis:
 - ➔ schuldevolutie op langere termijn mag niet ontsporen
 - ➔ vereist geloofwaardig budgettair gezondmakingstraject

Afronding

■ **Overzicht**

■ **Vragen, opmerkingen...**

■ **Bedankt voor uw aandacht!**